

NAS GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev**

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Samo korak naprej . . .

V 23. šte. »Naš. Gl.« sem slišal odmev, kakor da mi je tovariš Koščan gledal v srce. Samo da potisnemo voz za korak naprej iz tega blata! Seveda, to gre počasi! Še tašče se ne moreš znebiti takoj prvi dan, in če je še tako prijetna, pa bi se otreš raznih vezi, ki te vežejo na stranko! Samo korak naprej! Ko bo voz v diru, bo hotelo vse nanj. Saj je prav! Zato pa bo v diru! Da le prihaja prepričanje! In to prihaja! Pogolejte, če ponovim že poudarjeno misel tekom debate, pogledajte učitelje! Kdor je poznal te razmere tako, kakor sem jih jaz, je obupal. Jaz nisem več verjel v človeka! Zdaj voz pelje na pravi tir. In verujem, da jim bomo še hvaležni tudi ostali državni uslužbenci! Če bi mi kdo lani povedal, kaj se bo zgodilo z učitelji tekom leta, bi mu bil pripeljal zaušnico. Smatral bi bil, da me tako grobo vleče, da žali.

Državni uradnik misli na svojo politično delegacijo! Misli in če misli, je že mnogo. Ali veste tisto prigodbo o prepelici in žanjici? Prepeličice vse prestrašene! Kmetica toži in tarna in pojde po sosedo, da požanjeta pšenico! In je stara prepeluha leno grebla v zemlji in pomežiknila: »Le brez skrbi, otroci!« In drugi dan isto in tretji dan isto! »Jutri pa pojdem sama žet!« Tistikrat je šele rekla prepeluha siva: »Otroci, zdaj pa bežimo!«

Zato bi jaz, če bi bil urednik uradniškega glasila, metal v koš tarnanje in jadjikovanje o slabih časih! Če bo tako, bodo še slabši! Zakaj pa si sami ne pomagamo? »I, saj res!« je dejal še Pavliha, »zakaj bi pa sam ne vstal, če me mati ne mara dvigniti?«

Mi se pogovorimo rajši o tem, kaj hasne uradniku in kako se bo uradnik uveljavil, da bo v korist njemu, njemu najprej, o državi, od katere eksistence je med vsemi stanovi še najbolj odvisna njegova eksistenca, in o družbi, katere član je.

Jaz se čudim, zakaj se še ni ustanovil med takimi, ki se morejo in smejo pečati s politično stranko, pripravljalni odbor. Seveda tisti, ki so že v kakšnih strankarskih izvršilnih odborih, tega ne bodo storili! Takle izvršilni odbor; imamo upokojene sodnike in sluga, velike župane in policijske uradnike, pisarniške ravnatelje, profesorje itd.! Pa ne, da bi morda upokojenec ene kategorije ne ošel sedeti poleg upokojenca višje ali nižje kategorije v takem-le odboru? V izvršilnem odboru druge stranke pa nemoteno sede vsi stanovi, stanovi, ki so celo po svojem eksistenčnem bistvu sovražni uradniku, in uradnik sedi med njimi in se žene za naprednost ali proti svobodomiselnosti in odobrava tu to carinsko in izvozno politiko tam ono, ne glede na to, ali to njemu kot stanovskemu zastopniku škodi ali koristi. »Bodo že gospod poslanec,« — včasih celo — »minister ukrenili, da bo prav!«

In seveda ukrenejo! Redkokdaj tako, da uradniku služi!

»Saj bi, ampak utegnemo doživeti blamažo!« Tako misli ta ali oni. Na blamažah se svet brihta, prijatelj! Ali ni večja sramota, da puščaš svinjam, da tvoje mehove tržejo, sam pa ležiš v jarku kot Pavliha in čakaš, kdaj boš zdrav in močan umrl? To je blamaža! In še ena sramota je! S svojim pasivnim zadržanjem vzbujáš sum, da te sedanje politične stranke bogato plačujejo za to, recimo vsaj pasivno zadržanje in da torej ti, ki si poklican, da bi pomagal svojim tovarišem, za ta Judežev groš njihove interese izdajaš! Če celo pri raznih uradniških odsekih svoje stranke svojega tovariša ne blatiš ter mu iz same strankarske zagrizenosti ne predlagaš preganjanja! Pravijo, da obstojajo taki odseki! »Saj bi še bil, saj je uporaben, zelo zmožen, ampak —« zdaj pride strankarska obeležba: »klerikalec, liberallec, kmetijec itd.« Je že izgubljen! Bog ve, kaj zaživi pred očmi takrat pri prostemu obrtniku, ki sedi s teboj v istem odboru! Golazen! Občutek golazni! In on je moralno opravičen, toda ti ne! Na drugi strani pa se morda naenkrat zdi pristašu tvoje stranke, da bi mu kazalo drugo mesto in ne tisto, kjer je po volji stranke. Ne! Ker zahtevajo strankarski interesi. In potem žreš žabe za strankarske interese stranke, ki pa za uradniške interese ni ničesar storila, temveč morda mnogo škodila uradniškemu stanu. In si še ponosen, da smeš žreti žabe za svojo stranko! In jih žreš prav tako z molčanjem in pasivnim zadržanjem, kakor jih žreš s svojo aktivnostjo, s katero škoduješ tovarišu!

Sam pa s svojimi strokovnimi organizacijami laziš za poslanskimi kandidati in si ves vesel, če ti dovolijo poslušati njihov program za »ljudstvo«.

Zato korak naprej! Ustanovi te pripravljalni odbor! —a.

Vprašanje drž. uslužbencev v drugih državah.

Ameriškim uslužbencem se godi skoraj tako slabo kakor nam v Jugoslaviji. Njih razmere je predsednik Narodne zveze uslužbencev Luther G. Stewart opisal takole: Državni uslužbenci nimajo toliko, da bi se najedli, to je žalostna resnica, ampak tega pojava ne smemo prezreti. Tisoč in tisoč uslužbencev v Washingtonu in po vsej deželi strada. Delovni oddelek statističnega urad naznanja, da so dandanes izdatki za prehrano za 69.1 % večji kakor v letu 1913. Državni uslužbenci z doklado 25 dolarjev na mesec dobe za 15% večjo mezdo kakor so jo imeli v predvojni dobi. Navidezno v blagostanju žive pazniki v Kongresovi knjižnici. Ne ve se pa, da morajo imeti svojo uni-

formo, kupljeno ob rastočih cenah volne, živiti morajo družino in plačevati ogromno stanarino od svoje plače 1140 dol. na leto in sedemdnevno delo v tednu. Te razmere pa niso samo v Washingtonu, ki šteje 60.000 državnih uslužbencev poleg poštinih nameščencev, ampak v enaki mizeriji je tudi 200.000 federalnih državnih uslužbencev, razkropljenih po vseh Zedinjenih državah. Lahko se govori o izvršenem delu in varčevanju uradnikov, ampak ekonom naj nam pokaže, kako je mogoče živeti, ako so življenske potrebščine poskočile za 70 %, plača pa samo za 15%. A niti o enem izmed njih se ne more trditi, da bi bil pred vojsko preplačan!

Italijanskim državnim uslužbencem preti iznova redukcija. V Rimu je sklenil ministrski svet, da bo definitivno izboljšal plačo državnim uradnikom in učiteljem ter nekaterim kategorijam upokojencev. Istočasno je bilo rešeno vprašanje, kako bo treba večje izdatke kriti z davki. V Italiji je 517.000 občanov, ki so plačani od države. Njih plače zahtevajo na leto pet milijard lir. En državni uslužbenec pride na 80 prebivalcev. Italijanski listi se sicer strinjajo z ministrskim svetom glede izboljšanja plač, a pristavljajo, da bi bilo krivično, ko bi se reduciralo določeno število državnih uslužbencev ter na račun reducirane uradništva plače izboljšale.

V Bavarski se pripravlja nova redukcija. V odboru bavarskega deželnega zbora za plače državnih uslužbencev je povedal finančni minister Krausneck, da je bilo število bavarskih državnih uradnikov znižano od 61.600 za 4300, torej za 7 %. Doseči se mora 15 % znižanje, ali doslej se še ni izvršilo, ker se posamezna ministrstva niso mogla sporazumeti. Nadajnje reduciranje se izvede na ta način, da se ne bodo zasedala izpraznjena mesta.

Poljski državni uslužbenci se nedavno tega dosegli izboljšanje gmotnih svojih odnosov. Nižji državni uslužbenci so v X. do XVI. skupini. Uradnikom z akademično izobrazbo se štejejo štiri leta za napredovanje. — Plača poljskih državnih uslužbencev v januarju 1925 brez vseh doklad je bila (za temelj je vzeta statistika najnižje službene stopnje) naslednja: I. skupina 1094.70 poljskih zlatih (na dinarje preračunjena = 14.232), II. stopnja 930.70 poljskih zlatov, III. stopnja 766.—, IV. stopnja 602.70, V. 479.70, VI. 356.70, VII. 274.70, VIII. 225.50, IX. 188.60, X. 164.—, XI. 134.—, XII. 127.10, XIII. 114.80, XIV. 102.50, XV. 82.00, XVI. 72.00. S posebnimi prispevki so pa navedeni deleži znatno izboljšani.

Na Rumunskem tvorijo uradniške plače poglavje zase, o katerem so domači in inozemski listi že dosti pisali. Finančni minister je sam opetovano priznal, da so ne-

zadostne. Obljubil je, da je pripravljen izboljšati plače, kakor hitro bo znan izid proračuna in sicer v znesku približno treh milijard lei iz pričakovanega proračunskega prebitka. Kakor poročajo iz Bukarešte listom, se imajo uradniške plače izboljšati za 25 do 40 %. To vprašanje je spojil finančni minister z vprašanjem reorganizacije centralnih uradov, in to po vsej pravici: reducirati bo ministrstva, število generalnih ravnateljev, namestnikov, oddelčnih šefov, ker jih je skoraj več kakor izvrševalnega osebja. Kakor je videti, je tudi na Rumunskem nezdravo državno gospodarstvo. Ker pa riba pri glavi smrdi, zato bo redukcija zadela zlasti ministre in druge visoke glave, ki vlečejo ogromne plače, pa do malega nič ne delajo.

Kje je pa v naši državi mož, ki bi z železno pestjo in modro glavo zavoženo državno gospodarstvo spravil na pravi tir?

Čemu toliko ministrov in visokih državnih uradnikov v upravi, čemu toliko generalov, čemu toliko stotin poslancev, ko jih 50% nič ne dela? Čemu so se poštne znamke tiskale v inozemstvu, da je stal samo njih prevoz več, kakor bi stale znamke, napravljene v domačih tiskarskih podjetjih? Naša država ima ogromne izdatke za nepotrebne reči, za kar bi jih pa morala imeti, kar bi bilo državi sami v prid, za to pa ni denarja, ne kredita. Že skoro tri leta nam dolguje v zakonu določeno razliko, a mesto razlike smo dobili reducirane doklade, ker je naravnost škandal za kulturno državo, kakršna menda vendar je. S takim gospodarstvom si država svoj ugled doma in v inozemstvu uničuje, kar je njej sami v največjo škodo.

»Pošt. Gl.«

Nizozemsko uradništvo.

V rokah imamo statističen material, ki nam kaže nazorno, kako skrbje druge vlade za svoje nameščence, ki so hrbtenica vsake države. Dobro honorirano uradništvo — izvrstna uprava, sta vzor vsake države. V taki državni upravi vladata red, mir in zadovoljstvo med ljudstvom. Ako primerjamo naše gospodarstvo z gospodarskimi razmerami v

Kadij in raja.

Imel je kadij rajo kristjana. Imel ga je zato, da ga je nosil na svojih močnih plečih. In kadij ga je tepel z bičem in mu kupoval ovsen kruh za obed.

Tudi oče kadijev je imel očeta raje, kristjana za isti namen. In sin kristjan je samo podedoval svojega kadija. Kristjan oče je zapustil trpljenje in kadij oče je zapustil bič.

Pa sta šla po strmi poti in je govoril kadij:

»Lahko si mi hvaležen za tako lepo opravilo, da nosiš kadija. Kdo od drugih ga nosi? Ali pastir morda? Nihče, samo ti! Samo pazi, da ne padeš. Če padeš, se udariš!«

Pa ga je z bičem.

Raja pa je res padel čez korenine in vrgele dedca po rebri. Nenadoma se mu je zdelo, da hodi laže in je stopil naprej.

»Ali boš šel brez mene? Ali boš šel brez mene? Ali ti je to oče zapustil?« se je zjokal kadij, ves smešen v solzah. »Kako pa naj hodim jaz, ko nisem vaje! Ti nesrečnež ti! Ali naj jaz hodim peš? Zakaj pa si ti raja?«

Raja je pomislil, da bi bilo res hudo, če bi moral kadij po taki poti peš.

Oprtal je spet kadija, ki je vpil na njegovem hrbtu:

»Le nesi: zdaj obiram gos! Le počasi nesi! Dobiš ovsenka na vrhu!«

Raja je mislil na ovsenek na vrhu in niti pomislil ni na gos in ne na pot.

In tleskanje biča se mu je zdelo zelo zabavno.

drugih državah, nam postaja jasno, odkod vse zlo. Mens sana in corpore sano. Umevamo vso težo povojnih prilik, toda z energično roko bi se po našem mnenju po tolikih letih že dalo ustvariti vsaj kolikor toliko znošno življenje. Zdi se nam, da nedostaje resne volje. Dočim poizkušajo drugod zaceliti rane, ki jih je vsekala vojna, dočim je inozemskim vladam na srcu blagostanje ljudstva, se pri nas pulijo veterinjaki in politični švadroneerji za oblast, ki nese, donaša brez žuljev in trpljenja. Je sicer tudi delo, a na rovaš garajočih. Bojimo se, da se sesuje vsa ta trhla stavba in da zagazimo v še strašnejšo bedo.

Pri nas kot v pristni kmetijski državi prevladuje mnenje, da ima uradnik za svoje delo še preveliko plačo. Uvidevnejši, in teh je veliko manj, pa trdijo z vso resnobo, da ima uradnik sicer majhno plačo, ki pa je sigurna, ker mu vsakega prvega v mesecu ne odide. Gospodarski, v prvi vrsti obrtniški, industrijski (proizvajalni) krogi so pa v boju za lastno eksistenco sploh oslepel; oni napenjajo vse svoje sile v boju proti imaginarnemu sovražniku. S pestmi pretijo gospodarskemu središču ob Donavi, ne pomislijo pa, da bi se dal doseči viden uspeh samo s kooperativo. Proizvajalni krogi se boré proti visoki carini, proti davkom, proti železniškim tarifom, toda uradnika, ki mu nosi prislужeni novce, poznajo samo tedaj, kadar mu prodajajo blago. Pomagaj ti meni in jaz ti bom pomagal! Ta aksiom je v teh krogih docela tuj. Kadar zasije žarek izpoznanja v te kroge, tedaj šele se preokrene na boljše.

Prvih dveh činiteljev ne opozarjamo na nujno potrebo, da bi nam priskočili na pomoč; to so korenine in njih debla ne bomo precepili v žlahtnejši rod, toda proizvajalne kroge bi radi opozorili — ne prvič — da je naše blagostanje tudi njihov spas.

Nizozemski goldinar! Kakor spomin na stare dobre čase... Najnižji javni nameščenci, cestni pometači, stražniki, zaslužijo kot začetniki v Amsterdamu na letu 1800 gold. Če odbijemo 17 odstotkov za stanovanje in 0.7 odstotka za davščine, jim ostane na leto za življenje 1254 gold. ali 2390 Din na mesec. Mornarji, sprevodniki, kurjači v plinarni in ostali nižji uslužbenci dobe na mesec po 3500 Din. Mestni vrtnarji, kontrolorji cestne železnice in blagajniki pri plinarni zaslužijo na mesec povprečno 4440 Din; komptoristi, krojači učitelji, trgovski sluge po 5670 Din; učitelji, občinski uradniki, poštni uslužbenci po 6900 Din in učitelji, višji uradniki, brzojavni uslužbenci po 9700 Din na mesec. Vračunanih je pa že povsod 17.5 do 20 odstotkov za stanovanje in davek od 0.7 do 5.9 odstotka. Vsi ti mesečni dohodki so mišljeni kot čisti prihod. V pošteve je pa treba vzeti dejstvo, da so omenjeni učitelji in brzojavni uslužbenci samo višji in starejši uradniki, nikakor pa ne nameščenci z visokošolsko izobrazbo ali pa predstojniki uradov ali celo direktorji.

Primera z našimi dohodki je smešna. Nehote se nam vsiljuje misel: Ali ne bi bilo umestno, da bi se otvorila skupna fronta vseh javnih nameščencev, da bi bil poudarek naših zahtev na vse strani odvažnejši? Zakaj bi bilo baš pri nas nedosegljivo, kar je drugod že fakt?

Primere z obojima uradništva v drugih državah naj nam bodo za vzgled in pobudo.

Prošnja.

V mesecu juniju letos smo razposlali vsem Nabavljalnim zadrugam drž. nameščencev in upokojencev v Sloveniji naslednjo prošnjo:

Dovoljujemo si p. n. zadrugo opozoriti na glasilo »Naš Glas«, čigar glavna naloga je, da se bori za moralne in materialne koristi državnih uslužbencev. Kot glasilo Osrednje Zveze drž. uslužbencev in upokojencev

je stopil list neustrašeno v afront proti našemu delodajalcu, ki nam za vse naše prenaporno delo reže črni kruh liki mačeha. Ker ni upanja, da bi se naš gmotni položaj v doglednem času poboljšal s te strani, smo se odločili s trdno vero vase in po rečenici »Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal« za načelo samopomoči. Dejstvo je, da propagira »Naš Glas« redno in dosledno Nabavljalne zadruge, ki olajšujejo naše bedno materialno stanje. Sklicujemo se na mnogoštevilne že objavljene članke o zadrugarskem življenju, osobito Vas pa opozarjamo na razpravo »Kako bi vzbudili zanimanje za naše Nabavljalne zadruge«, ki jo bomo pričeli objavljati v prihodnjih štev. »N. Glasa« in ki jo je nam poslal odličen pristaš zadrugarske ideje. (Članek smo pričeli objavljati s štev. 22 pod naslovom: »Ali je mogoče v članih N. z. d. n. dvigniti zadrugo zavest?«) Vso to propagandno delo vršimo nesebično z edinim namenom, da pomoremo v stiski polnem življenju drug drugemu.

Naše glasilo se pa bori za obstanek. Malomarni naročniki-plačniki so njegovi grobokopi. Da list po indolenci teh, žal, le preštevilnih brezvestnežev ne propade, prosimo p. n. Nabavljalno zadrugo, da nam pridobi med svojim mnogoštevilnim članstvom zveste naročnike. Vsak član Nabavljalnih zadrug mora biti naročnik »Našega Glasa«! Stremljenja našega lista se izpopolnjujejo z intencijami Nabavljalnih zadrug. Bob ob boku, roko v roki se bomo pretolkli do znosnejših razmer.

Ker smo prepričani, da vpoštevate in po zaslugi cenite naše propagandno delo, prosimo vodstvo pn. zadruge v nadaljnjem, da nam izvoli nakloniti, če že ne redno mesečno, pa vsaj enkrat letno subvencijo iz svojega razpoložljivega čistega letnega prebitka, da ne propade edino glasilo, iz katerega ust vsa širša javnost vsaj zaznava, da smo ne samo ob braniku za naše svete pravice, ampak da si znamo tudi z lastnimi močmi priboriti priboljšek, ki ga nam najvišji forum odreka.

V trdni veri, da se pravilno umevajoč ves položaj, odzovete naši prošnji, Vas zahvaljujemo za pomoč in bilježimo z edličnim spoštovanjem

Uprava in uredništvo »Naš Glas«.

Do danes sta se odzvali tej prošnji edino le Nabavljalna zadruga v Krškem in v Kranju, ki sta nam naklonili zneska 200 in 120 Din. Izrekamo najtoplejšo zahvalo!

Upr. in uredn. »N. Gl.«

Vestnik.

Vse p. n. naročnike in prijatelje našega lista prosimo oprostjenja, ker list št. 25 ni izšel za 10. t. m. Uprave lista ne zadene nobena krivda, pač pa uredništvo, ki ni imelo niti za ta skromni obseg, kakor ga ima naš list, — dovoljno gradiva na razpolago. Opetovano smo že prosili za prispevke, toda vse zaman. Razen treh požrtvovalnih gospodov, ni uredništvu priskočil na pomoč s strokovnimi prispevki v teku celih treh mesecev noben naročnik! Marsikdo bi zrl na list vse drugače, če bi videl v našo delavnico. Naš list rabi 15 do 20 strani drobno popisane papirja pisarniškega formata! Ena oseba ne zmore vsega. Zato ponovno in najlepše prosimo: Pošljite strokovnih in stvarnih dopisov, da bode list zanimiv, dostojen našega stanu in da bo zamogel — izhajati redno.

Opozarjamo vse one, ki jim je naš skupni blagor pri srcu, naj pazljivo prouče današnji uvodnik, ki ga nam je poslal odločen in odličen bojevnik za naše pravice. Naj bi hihče ne odložil lista, preden se ni pogledil v misel, ki jo propagira g. člankar. In da ga ne bi bilo, ki ne bi v njem odjeknila sprožena ideja z ono silo, kot je prepričevalno zamišljena! Lastnega zastopnika pošljimo v Narodno skupščino! Je kdo, ki dvomi o uspehu? Ne izdajamo nobene tajnosti, če sporočimo, da smo že preiskovali teren in da se nam je zagotovila podpora od zastopnika ne baš malenkostnega števila volilcev, ki niso državni

nameščenci. Idejo povsodi samo pozdravljajo! Ne šele tedaj, kadar izbruhne vojna, dobri državni organizirajo svoje sile že prej. Na Osrednji Zvezi je, da skliče pripravljani odbor. Brez hrupa in šundra naj se skuje orožje, da stopimo o pozvanem času kot en mož in vsi pripravljeni na plan. Velika ideja naj živi, postane naj meso in kri!

Pismo. Prejeli smo med drugimi tudi to-le pismo, ki ga zaradi važnosti objavljamo: V smislu sklepa O. Z. z dne 24. jul. 1926 sem odložil mesto predsednika... odseka Kmet. družbe za Slovenijo in funkcije, ki sem jih imel v polit. organizaciji SKS. Članek v »N. Gl.« »Kakšen bodi naš protest«, je izvanredne važnosti. Uveljavimo ga! Istega naziranja smo bili kmetijci pred leti, ko je štela SKS 8 poslancev. Demagoštvo od vseh strani je pokvarilo naše pristaše in žal dovedlo naše vrhovno vodstvo do razširjenja našega programa v smeri, da zastopa stranka danes interese vseh slojev prav tako, kakor nasprotna stranke SLS, SDS, DS, NRS itd. To ni mogoče. Popolnoma vseeno je, kateri teh strank danes kdo pripada. Zato se organizirajmo po strokah, poklicih, sporazumimo se kot taki med seboj, pa bo bolje za vse. Če se uradniki politično organiziramo (samostojno), pošljemo pri prihodnjih volitvah v skupščino 25 do 30 naših poslancev, ki bodo zmogli, da napravijo prepotreben red v državi. Živeli vsi stanovi, naš pa še posebej! Uradnik, kmet, delavec se bodo sporazumeli, o tem ni dvoma; kajti vsi pošteno delajo in tudi tako mislijo. Pozdrave!

Vztrajajmo! Dobili smo več bodrilnih pisem, ki se z njimi dopisniki tudi zahvaljujejo za odločen nastop O. Z. Vsi so si složni v tem, da je izstop iz javnega življenja edini izhod iz težavnega položaja, kamor nas je vlada pogнала. En dopisnik je pripomnil, da je še najbolj žalostno pač dejstvo, da je sprožil idejo o redukciji — Slovenec, g. Pucelj. Mila nam majka!

Čemu to? Prejeli smo dopis s prošnjo, da ga objavimo. Ne zdi se nam umestno, da bi ga objavili v celoti, ker nečemo prerekanj in polemik. Dopis se glasi v izvadku: Mi porezniki imamo svoje strokovno glasilo »Poresko službo«. List objavlja znanstvene razprave o davčni zakonodaji, prinaša pa tudi poročila o občnih zbiorih različnih sekcij davčnih uradnikov, ki so združene v Savezu poreskih činovnikov, čigar organ je omenjena »Poreska služba«. V poslednji številki lista beremo tudi poročilo o našem občnem zboru z dne 11. aprila 1926, ki se je vršil v Zidanem mostu. Povedati moram, da mi je postalo ob sklepu poročila (naravnost mučno in tesno pri srcu. Vprašam: Ali spadajo take debate, kot so one o neki »Slovenčevi notici«, podrobno v poročilo o občnih zbiorih? Lahko bi izostale.

Činovniški Glasnik, glasilo Gl. Saveza z dne 25. avgusta je slednjič vendar prispel. V uvodniku »Naša usoda« vali po pravici vso krivdo na neuspehe svoje intervencije proti redukciji na slabotno organizacijo drž. nameščenec. V drugem članku »Vlada i uprava činovničkog Saveza« polemizira proti članku, ki ga je objavil neki Knežević v beograjski »Pravdi«. V tem članku obtožuje Knežević Upravo Gl. S. da je sodelovala pri donošenju famozne odločbe o redukciji drag. doklad in da se ni hotela resno boriti proti tej redukciji. Nadalje, da se je pokazala uprava ob tej priložnosti »čudno naivno« itd. Članek brani upravo pred tem neosnovanim napadom in očita Kneževiću, da ni niti organiziran. Stara pesem, da so neorganiziranci največji zabavljači in punjarji. — List objavlja uredbo o fondu za gradnjo uradniških stanovanj in članek: Novembar ante portas! K uredbi se še povrnemo. Med ostalimi članki je natisnjen tudi načrt o novih pravilih za Glavni Savez.

Pokret drž. nameštenika. Z ozirom na Pismo, ki ga je obelodanila naša O. Z. v Našem Glasu št. 24, ki se glasi kot nekak apel Glavnemu Savezu v Beogradu, pripominja zagrebški »Naš Glas« pod zgornjim naslovom naslednje:

Javili smo u prošleome broju, da su bratski Savezi u ostalim krajevima naše države organizirali akciju, koja bi imala biti odgovorom na poslednju vladinu odluku o otimanju dijela dodatka na skupoću i na postupak vlade prema činovničkom stališu i njihovim organizacijama.

Pozvan je Glavni Savez u Beogradu, da provede jedinstvenu akciju u cijeloj državi, prema predlozima svih učlanjenih pokrajinskih Saveza, ali do sada s njegove strane nije jošte izdala nikakva direktiva.

Povodom toga uputila je Osrednja Zveza javnih nameščenec za Slovenijo u Ljubljani u

posljednjem broju ljubljanskoga »Našega Glasa« otvoreno pismo na Glavni Savez u Beogradu, u kojem se pismu kaže:

(List citira Pismo dobesedno in zaključuje):

Ima nade, da će se Glavni Savez sada maknuti i uzeti vodstvo akcije u svoje ruke, jer to mu je napokon i dužnost. Žalosna je istina, da je nastupila potreba, da malo odlučnije branimo svoje interese, jer danas je takvo vrijeme, da se samo borbom, ustrajnom i odlučnom, mogu da izvojuju neki uspehi. Mi to u interesu općenitosti iskreno želimo, a uvjereni smo, da će svi drž. službenici svoje organizacije u ovoj akciji odlučno podupirati.

(Kolikor je nam znano, naša O. Z. na ta apel še ni prejela odgovora.)

Društva upokojecev. V Sloveniji jih je osem! So to: 1. Društvo državnih upokojecev in upokojevk v Sloveniji; 2. Društvo upokojenih javnih nameščenec; 3. Zveza upokojenih častnikov in njih vdov; 4. Društvo upokojenih orožnikov; 5. Društvo upokojenih železničarjev; 6. Društvo upokojenih nižjih poštinskih uslužbencev; 7. Društvo upokojenih monopolskih nameščenec in 8. Društvo upokojenih učiteljev. V O. Z. včlanjena društva pod 2, 3, 4 in svoj pristop je javilo tudi Društvo upokojenih monopolskih nameščenec ad 7, tedaj vsega skupaj 4 društva ali polovica. Društvo državnih upokojecev in upokojevk ad 1, ki ima tudi svoje glasilo »Državni upokojenec«, trdi, da zato ni včlanjeno v O. Z., ker je mesečni prispevek tako visok, da bi članarina onemogočila lastno delovanje. — Ta članarina znaša 1 Din 25 par na mesec. Nič ni lažjega, kot članarino znižati; to pa se zamore zgoditi samo tedaj, če se število udruženih članov poveča? Ali ne? — V nadaljnjem piše glasilo »Državni upokojenec«: »Ni nam znan vzrok, zakaj je ravno v Ljubljani eno enotno društvo vseh upokojecev nemogoče. So to osebni ali stvarni razlogi? Gotovo je, da med upokojevc v ljubljanski oblasti vlada nek razjedajoč strup, kateri onemogočuje že leta in leta vsako složno delo. Takega separatizma ni na celem ostalem svetu. Gledali smo v Ljubljani naše središče, ali varali smo se. Ljubljana nam ne prednjači, ker se upira vsakemu ujedinjenju in se predstavniki polovice teh društev izogibljajo celo sklicanih neobveznih sestankov in dogovorov. Ta društva v Ljubljani se torej za nobeno ceno nočejo sporazumeti. Vsled tega ne postopajo složno in nimajo zabeležiti tistih uspehov, katere bi pri složnosti gotovo dosegli. To cepljenje nima nobenega smisla, posebno od časa, ko je bila Južna železnica podržavljena. S tem trenutkom so postali vsi upokojeni nameščenici te železnice državni upokojenici, naj pa prejemajo svoje pokojninske prejemke pod katerimkoli imenom. Ali ne? Ali jim ne plača teh prejemkov država? Smo vendar že vsi več ali manj pri letih in imamo vsi brez izjeme mnogo skušenj in razočaranj iz našega več ali manj dolgoletnega službovanja, največ pa iz zadnjih osmih let. Prišli smo gotovo že vsi do prepričanja po lastnih skušnjah, da je moč edino le v slogi in da je popolnoma pravilen stari, po vedno novi pregovor: »Sloga jači, nesloga tlači«. Mi pa še vendar ne obupujemo in smo prepričani, da bodo razmere prisilile tudi ljubljanska društva upokojecev k složnemu delu na ta ali drug način. Čimprej se to izvrši, tem bolje za nas vse. Podlago za ujedinjenje vseh društev upokojecev tvori zahteva: »Ureditev pokojnin na podlagi prejemkov aktivnih nameščenec po novih zakonih iz leta 1923«. To je edina pravna podlaga v vseh evropskih državah, naj bo tudi pri nas. Na tej podlagi se snidemo! Bog daj, da se to zgodi še o pravem času. Ne odlagajmo, ne zamudimo niti dneva, niti minute! Na delo vsa društva in vsak posamezen upokojenec! Naše življenje je le kratek čas!»

Mi s svoje strani nimamo k temu apelu ničesar drugega pripomniti kot to, da pozivamo vsa društva v njihovem lastnem interesu, da naj, če se že združiti ne morejo, pristopijo vsaj k O. Z., ki jim mudi kot zastopnica vso svojo moralno podporo. Vsem upokojevcem je vedno na razpolago tudi »Naš Glas«, da iznašajo v njem svoje misli in težnje.

Upokojevanje po starem zakonu. Kakor znano, je objavil Ur list št. 315/72 str. 526 iz l. 1926 zakon o izpremembi člena 234 zakona o civ. uradnikih itd. Narodna skupščina je namreč dne 23. junija letos izpremenila ta člen in mu dala nastopno obliko: V času do dne 1. septembra 1929 sme prestatiti služba državnim uslužbencem in se smejo premeščati državni uslužbenci, razen onih, ki so označeni v čl. 224 (člani Gl. kontrole, sodniki, učitelji itd.), tudi izven pogojev, določenih v zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dne 31. VI. 1923. — Alias: Nestalnost državnih uslužbencev je s tem zakonom podaljšana za nadaljna tri leta, torej do 1. septembra 1929. V veljavi je pa ostal člen 239 zakona o civ. ur. itd., ki pravi v drugem odstavku: Uslužbenci, upokojeni potem, ko stopi v veljavo ta zakon, a v treh letih od dne, ko stopi v veljavo, uživajo pokojnino po odredbah dosedanjih zakonov. — S 1. septembrom letos je potemtakem ustavljeno upokojevanje drž. uslužbencev po odredbah dosedanjih zakonov. S 1. septembrom 1926 je stopil v veljavo novi uradniški zakon v celoti in se morajo odslej odmerjati državnim uslužbencem pokojnine po določenih novega uradniškega zakona.

Zanimiva razsodba Drž. Sveta, še bolj zanimivo rešenje ministrstva. V rokah imamo razsodbo Drž. sveta br. 9198 z dne 29. X. 1925, ki se glasi v izvadku: U svom VI. odelenju, sastavljenom (imena drž. svetnikov) uzeo je u razmatranje tužbu A. V. rač. ravnatelja protivu rešenju Min. Finansija od 29. II. 1924 br. 806 zbog razvrstavanja pa je, proučivši tužbu, rešenje i ostala akta, bez ugovora Ministrovog, jer Ministar nije poslao odgovor na tužbu u smislu čl. 52 uredbe o poslovnem redu u drž. Savetu i Upr. Sudovima našao, da se iz akta vidi, da je tužilac bio na položaju konceptnog činovnika VII. čin. razreda na dan razvrstavanja, i kako je onda imao više od 14. god. drž. službe, to je imao ostati na položaju na kome se zatekao, u smislu čl. 30/II, tač. 1 zakona o činovnicima. Sa izloženog, i na osnovi čl. 17 i 34 zak. o Drž. Sav. i Upr. Sudov. VI. od. Drž. Saveta presudjuje: da se pomenuto rešenje Ministra Finansija poništi kao protivno zakonu.

Značilno za finančno ministristvo je, da ni opremilo pritožbe s svojo opazko ozi. s svojim mišljenjem, kakor to zahteva čl. 52. uredbe o poslovnem redu. V tem konkretnem primeru Drž. svet izrecno ugotavlja, da je bil A. V. na dan razvrstitve na položaju konceptnega uradnika VII. čin. razreda. Ob razvrstitvi bi moral ostati na položaju, »na kome se zatekao«. Človek bi sodil, da ga mora sedaj ministristvo razvrstiti v I. kategorijo. A ga ni, pač pa ga je prevedlo v II. kategorijo I. položaj. Sedaj nam je jasno, zakaj ni ministristvo opremilo pritožbe s svojim mišljenjem; kajti Drž. svet razsoda edino le o upravičenosti pritožbe: Drž. svet ali pritrjuje prevedbi ali jo pa zavrača. Kadar pritrjuje pritožbi, poničuje ministerijalno razvrstitev, prepusti pa samovolji ministristva, da sprovede novo razvrstitev. V našem primeru jo je sicer sprovedlo, toda proti očitni intenciji razsodbe Drž. sveta. Ministristva so pač še vedno suverena.

Stanarina ob poroki. Glavna kontrola je pod br. 81.049 z dne 18. III. 1926 odločila, da pripada polna stanarina od dneva poroke naprej. Konkretno: V. R. je imel kot samec pravico poleg plače in doklad tudi do 75% redne stanarine v zmislu čl. 38. zak. o uradn. Ker se je R. poročil 3. oktobra 1925, mu pripada polna stanarina od 4. oktobra 1925 dalje. — Primeni čl. 106 zak. o čin., da mu se puna redovna stanarina računa od 1. oktobra 1925 g. nema mesta, jer se ovaj član odnosi samo na unapredjenja po grupama, a dodeljivanje redovne stanarine nije nikakvo unapredjenje.

Uporaba tujih pravopisov v vlogah na oblasti prepovedana. Opazilo se je, da se v predstavkah in prošnjah, ki so naslovljene na razne oblasti ali v spisih občinskih oblasti kakor na njihovih službenih prepisih, nahajajo razni pravopisi, kakor madjarski, nemški-gotski, turški itd. Upravno odeljenje ministristva notranjih del je z ozirom na to na podlagi člena 3 drž. ustave z aktom od 7. junija 1926 U br. 23.772 odločilo, da

Finij ševro, nizki ali visoki

Din 179.—

Samo pri „Volka“ Ljubljana, nasproti Mestnega doma. Za prvovrstno kakovost blaga se jamči. Razpošilja se dnevno po poštne povzetju. Za neugajajoč se vrne denar nazaj. Daje se tudi na obroke.

se poleg cirilice in latinice ne sme uporabljati noben drug pravopis.

Zvišane pošne pristojbine. Baje namerava pošto ministrstvo znatno povišati pošne pristojbine. Nas, uradništva to povišanje ne bode preveč občno prizadelo, pač pa že protestirata trgovina in obrt. Sicer smo že v našem poslednjem intervjuju zapisali, da pridejo prav vsi sloji na vrsto. Naposled se uresničuje. Seveda se bodo uradniške organizacije prav tako pridružile protestom iz trgovskih in obrtniških krogov, kakor so se le-ti stanovi pridružili našim.

Odlikovanje. Profesor vojne akademije v Gružu, g. Franc Vajda, dobro znan in mnogozaslužni zvesti sotrudenik našega lista, je bil odlikovan z redom Belega orla V. razreda. Naše najiskrenejše čestitke!

† Drag. Dučić. 3. t. m. je nenadoma preminul v Beogradu direktor generalne direkcije dr-

žavnega knjigovodstva pri finančnem ministrstvu g. Dragutin Dučić. N. v m. p.

† M. Andonovič. Na Dunaju je umrl 1. septembra 1926 častni predsednik Glavnega Saveza drž. nameščencev g. Milan Andonovič, profesor beogradske tehnične fakultete. Lansko leto je vodil uradniški kongres v Ljubljani. Pokojni Andonovič je bil prvi predsednik Gl. S., v letu 1920

Hektografični, kopirni, računski in povišeni zvitki

za registrirane blagajne in računske stroje, barve, matrice in specijalni papir za razmnoževanje, barvni trakovi PICO in BRACO ter ogljeni papir.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Šelenburgova ulica 6.

Telefon 980.

je pa bil izvoljen za častnega predsednika. Bil je odličen znanstvenik, ki si je v emigraciji stekel obilo zaslug za ujedinjenje naše domovine. R. i. p.

Kolesa!

samo pri Gorcu!

Palača Ljublj. Kreditne banke

TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ulica 4.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postržba
Popravila, preobleke.

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin

Priporočila se

modna trgovina

A. Šinković nasl. R. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporočila tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporočila potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.

Na veliko!

Telefon 913

Na malo!

Fran Iglič

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

F. Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedična in anatomska obuvila in trgovca čevlji.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočila raznovrstno jesensko in zimsko blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste. Na obroke proti garanciji uradov.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Cenejšje kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor

Glavni trg štev. 17.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporočila svojo zalogo dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

1912 ustanovljeno 1912

IVAN PAKIŽ

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur in budilk. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure. Velika izbira zlatnine in srebrnine, juvelov, poročnih prstanov, jedilnega orodja, kakor tudi različnih nastavkov iz china in pravega srebra
Najcenejši nakup!

Najboljši
šivni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca
znamka

Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko

Telefon 913

Na malo

Najnižje

cene!

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

priporočila svojim članom nakup najfinejše bačke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega špecerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpražnikov. Izdeluje najfinejše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst po meri in naročilu. — Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni usluž-

benci, kupujte v svoji zadrugi!

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

Aleksandrova cesta

se priporočila za vse finančne transakcije v tu in inozemstvu. — Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekočem računu. — Oddaja srečke državne razredne loterije.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojevcev za Slovenijo v Ljubljani. Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.